

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Καί στό σημερινό ΜΑΘΗΜΑ σας ενημερώνουμε γιά θεατρικά έργα πού παρουσιάζονται αὐτήν τήν περίοδο.

Στήν ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ἀνεβαίνει ἡ ὄπερα τοῦ Βέρντι **ΟΘΕΛΟΣ**, ἐμπνευσμένη ἀπό τό ὁμώνυμο δράμα τοῦ Σαίξπηρ.

Πρώτη πράξη.

Ὁ Ὄθελος ἐπιστρέφει στήν Κύπρο μετά ἀπό μία νικηφόρα μάχη ἐναντίον τῶν Τούρκων, ἐνῶ ἡ τρικυμία μαινεται. Τό συγκεντρωμένο πλῆθος στό λιμάνι προσεύχεται γιά τήν σωτηρία του καί ὅταν φθάνει, τόν ἐπευφημεῖ.

Ὁ Ἰάγος συνομιλεῖ μέ τόν Ροντρίγκο, πού ἔχει ἐρωτικές βλέψεις γιά τήν Δυσδαιμόνα, γυναίκα τοῦ Ὄθελου, καί τόν διαβεβαιώνει ὅτι τελικά αὐτή θά γίνει δική του. Παράλληλα ὁ Ἰάγος ἐκφράζει τή δυσαρέσκειά του πού ὑποσκελίσθηκε στήν ἱεραρχία τοῦ στρατοῦ ἀπό τόν Κάσσιο καί σκέπτεται νά ἐκδικηθεῖ. Ὅταν πλησιάζει καί ὁ Κάσσιος, τόν παροτρύνει νά πιεῖ μαζί του· ἐκεῖνος ἀρνεῖται. Στήν ἐπιμονή ὁμως τοῦ Ἰάγου ὁ Κάσσιος ὑποχωρεῖ. Ἐπηρεασμένος ἀπό τό πιό, λογομαχεῖ μέ τόν Ροντρίγκο, πού ἐπεδίωξε αὐτή τή λογομαχία γιά νά τόν φέρι σέ δύσκολη θέση. Ἡ λογομαχία καταλήγει σέ μονομαχία. Ὁ Μοντάνος πού παρεμβαίνει, πληγώνεται. Ὁ Ἰάγος ἐπωφελεῖται γιά νά ἐνσπείρει τόν πανικό. Τή στιγμή ἐκείνη ἔρχεται ὁ Ὄθελος καί ζητᾶ ἐξηγήσεις. Ὁ Κάσσιος εἶναι ἀμήχανος. Ὁ θόρυβος πού προκλήθηκε ἀπό τό ἐπίσῳδιο ὀδηγεῖ τήν Δυσδαιμόνα στόν τόπο τῆς μονομαχίας. Ὁ Ὄθελος καθαιρεῖ τόν Κάσσιο ἀπό τό ἀξίωμα του, μετά ἀπομακρύνει ὄλους τούς παρευρισκόμενους. Μένει μόνος μέ τή γυναίκα του καί οἱ δύο ἐκφράζουν τήν ἀγάπη τους.

Δεύτερη πράξη.

Ὁ Ἰάγος παρακινεῖ τόν Κάσσιο νά ζητήσει τή μεσολάβηση τῆς Δυσδαιμόνας, γιά νά ἐπιτύχει τήν συγγνώμη τοῦ Ὄθελου. Ὅταν ὁ Κάσσιος ἀπομακρύνεται, ὁ Ἰάγος διακηρύσσει τό "πιστεύω του". Ὁ Κάσσιος ἀκολουθεῖ τήν συμβουλή τοῦ Ἰαγου. Ἀποτείνεται στή Δυσδαιμόνα καί ζητᾶ τήν βοήθειά της· ἐκείνη τοῦ τήν ὑπόσχεται. Τήν ὥρα πού συνομιλοῦν ὁ Ἰάγος τούς παρακολουθεῖ, προσπαθεῖ νά τραβήξει τήν προσοχή τοῦ Ὄθελου πρὸς αὐτούς. Ὁ Ἰάγος ὑπαινίσσεται προηγούμενο δεσμό μεταξύ Δυσδαιμόνας καί Κάσσιου. Ὁ Ὄθελος καταλαμβάνεται ἀπό τό πάθος τῆς ζήλειας. Παρά τό γεγονός αὐτό, ἀμφισβητεῖ τήν ἐνοχή τῆς γυναίκας του καί ἐπικαλεῖται τό ὅτι δέν ὑπάρχουν ἀποδείξεις. Ὁ Ἰάγος τοῦ ἀπαντᾷ ὅτι ἀποδείξεις θά βρεθοῦν, ἂν τίς ἀναζητήσει. Ἔτσι, ὅταν ἡ Δυσδαιμόνα ζητᾶ ἀπό τόν Ὄθελο νά συγχωρήσει τόν Κάσσιο καί νά τοῦ ξαναδώσει τό βαθμό

του, ὁ Ὅθελος ἔξαλλος ἀρνεῖται ἀκόμα καί νά τήν ἀκούσει καί τήν διατάσσει νά ἀπομακρυνθεῖ.

Ὅταν μένει μόνος του, μονολογεῖ· ἀποχαιρέτα τήν ἀγάπη, τίς χαρές τῆς ζωῆς, ἀκόμα καί τή δόξα τῆς νιότης. Μισοκρυμμένος ὁ Ἰάγος παρακολουθεῖ τό μαρτύριο του. Ὅταν ἐμφανίζεται μπροστά του, ὁ Ὅθελος ἀπειλεῖ νά τόν σκοτώσει, ἄν δέν τοῦ φέρεي ἀποδείξεις γιά τήν ἐνοχή τῆς γυναίκας του. Ἐκεῖνος ἰσχυρίζεται ὅτι κάποια νύχτα ἄκουσε τόν Κάσσιο στόν ὕπνο του νά παραμιλά καί νά λέει γιά τή φιλία τῆς Δυσδαιμόνας καί ἀκόμη ὅτι τό μαντήλι τῆς βρίσκεται στά χέρια ἐκεῖνου. Ὁ Ὅθελος πείθεται καί ξεσπᾷ ζητῶντας ἐκδίκηση.

Τρίτη πράξη.

Στή μεγάλη αἴθουσα τοῦ πύργου, ὁ Ἰάγος συνεχίζει νά ὑποβάλλει στόν Ὅθελο μέ κάθε τρόπο ὅτι ἡ Δυσδαιμόνα δέν τοῦ εἶναι πιστή. Ἔτσι, ὅταν ἐκεῖνη ἔρχεται νά παρακαλέσει τόν ἄντρα τῆς νά συγχωρήσει τόν Κάσσιο, ἐκεῖνος τῆς ζητᾷ ἐπίμονα τό μαντήλι πού τῆς εἶχε χαρίσει. Καί ἐνῶ στήν ἀρχή ἀφήνει νά διαφαίνονται μόνον οἱ ὑποψίες του, μετά τήν κατηγορεῖ φανερά γιά τήν ἀπιστία τῆς.

Ὁ Ἰάγος προσπαθεῖ νά ἐδραιώσει τήν πεποίθηση στόν Ὅθελο ὅτι ἡ Δυσδαιμόνα τόν ἀπατᾷ. Προκαλεῖ ἕναν διάλογο μέ τόν Κάσσιο καί χαμηλόφωνα τόν ρωτᾷ γιά τήν Μπιάνκα, τήν κοπέλα πού ἐκεῖνος ἀγαπᾷ. Τήν συνομιλία κρυφακούει ὁ Ὅθελος. Ἀπό τόν τρόπο πού ὁ Ἰάγος κάνει τίς ἐρωτήσεις καί ὁ Κάσσιος ἀπαντᾷ, ὁ Ὅθελος πείθεται ὀριστικά γιά τήν ἀπιστία τῆς γυναίκας του.

Ἔρχεται ὁ πρεσβευτής τῆς Βενετίας Λουδοβίκος. Στήν ὑποδοχή ὁ Ὅθελος προσβάλλει βάνουσα τήν Δυσδαιμόνα μπροστά στούς παρευρισκομένους. Ἐκπληκτοὶ ὅλοι ἀπό τό ἀτοπο φέρισμό του ἀποχωροῦν. Ἐκεῖνος καταρρέει πλέον, συντριμμένος ἀπό τό πάθος τῆς ζήλειας.

Ἡ Δυσδαιμόνα ἔχει ἀποσυρθεῖ στά διαμερίσματα τῆς. Εἶναι πολύ ἀνήσυχη καί ἔχει κακά προαισθήματα. Ἡ Αἰμιλία, γυναῖκα τοῦ Ἰάγου, τήν βοηθᾷ νά ἐτοιμασθεῖ γιά τόν ὕπνο. Καθῶς ἐτοιμάζεται, θυμᾶται καί τραγουδᾷ τό νανούρισμα πού τραγουδοῦσε μιά ψυχοκόρη τῆς μητέρας τῆς. Μετά καλονυχτίζει τήν Αἰμιλία πού φεύγει, κάνει τή βραδινή τῆς προσευχή καί πηγαίνει νά κοιμηθεῖ.

Ὁ Ὅθελος μπαίνει στό ὑπνοδωμάτιο. Ὅταν ἡ Δυσδαιμόνα ξυπνᾷ, τήν κατηγορεῖ καί πάλι ὅτι εἶναι ἄπιστη. Καί ἐνῶ ἐκεῖνη ὑπερασπίζεται τήν ἀθωότητά τῆς, αὐτός κατακυριευμένος ἀπό τό πάθος τῆς ζήλειας τήν πνίγει. Μετά βυθίζει τό ξίφος του στήν καρδιά του.

Στό θέατρο ΒΙΚΤΩΡΙΑ παίζεται τό έργο τοῦ Μήτσου Εὐθυμιάδη **Ο ΦΟΝΙΑΣ**.

Δύο πρόσωπα ὁ Σάββας καί ὁ Ταρζάν, πού μόλις ἔχουν ἀποφυλακισθεῖ, βρίσκονται στό σπίτι τῆς ἀδερφῆς τοῦ πρώτου Μαρίας καί τοῦ ἄντρα της Γιάννη. Ὁ Σάββας ἔκανε δώδεκα χρόνια φυλακή γιά φόνο κάποιου πού εἶχε προσβάλει τή μητέρα του γιά τήν ὁποία εἶχε καί ἔχει μεγάλη εὐαισθησία. Ὁ Ταρζάν ἦταν κλεφτρόνι. Οἱ ἀναφορές τους στά χρόνια τῆς φυλακίσεώς τους ἐπισημαίνουν ἀθλιότητες τῶν λεγομένων σωφρονιστικῶν καταστημάτων καί πυροδοτοῦν ὀξύτητα μεταξύ τους. Ὁξύτητα σημειώνεται ἀνάμεσα στόν Σάββα καί τήν Μαρία. Ἐνα ξεσκάλισμα τοῦ παρελθόντος ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ Μαρία τόν εἶχε "καρφώσει" στήν ἀστυνομία ἐπειδή μισοῦσε τήν μητέρα της λόγω τῆς πορνείας της. Μία οἰκογενειακή ὑπόθεση σέ πρώτο πλάνο ὁ μῦθος τοῦ ἔργου. Μπορεῖ νά ἐπεκταθεῖ σέ ὀλόκληρη τήν κοινωνία μας. Ἡ ὀξύτητα τοῦ λόγου, τό εὐέξαπτο δέν εἶναι ἀποκλειστικά χαρίσματα τῆς μεσογειακῆς φυλῆς μας. Μπορεῖ νά εἶναι φανερώματα ψυχοπαθολογίας. Ὅλοι ἐμεῖς συγκροτοῦμε τήν "ἄτιμη κοινωνία" πού φταίει γιά ὅλα τά δεινά μας.

Στό ΘΕΑΤΡΟ 104 παρουσιάζεται ἡ κωμῶδία τοῦ Μολιέρου **Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΑΝ ΑΣΘΕΝΗΣ**.

Ὁ Ἀργκάν εἶναι ὑγιέστατος, ἀλλά νομίζει ὅτι εἶναι ἄρρωστος καί παίρνει ἀπό τόν φαρμακοποιό Φλεράν διάφορα φάρμακα πού τοῦ συνιστᾶ ὁ γιατρός του Πουργκόν. Παρά τίς βρισιές καί τίς ἀπειλές του, ἡ ὑπηρετρία του Τουανέττα τοῦ ἐπισημαίνει ὅτι τά πρόσωπα αὐτά τόν ἐκμεταλλεύονται. Ἐνα ἄλλο πρόσωπο προσπαθεῖ νά τόν λογιχεύσει εἶναι ὁ ἀδελφός του Μπελάρδος.

Ὁ Ἀργκάν πάσχει ἀπό ἐγώπάθεια. Ἀσχολεῖται συνεχῶς μέ τόν ἑαυτό του. Θέλει καί τά πρόσωπα τῆς οἰκογένειάς του νά περιστρέφονται γύρω ἀπό τό ἄτομο του, νά τόν περιποιοῦνται, νά τόν νταντεύουν. Ἀποφασίζει νά παντρέψει τήν κόρη του Ἀγγελική μέ νεαρό γιατρό γιά νά ἔχει ἐξασφαλισμένη τή φροντίδα του. Εὐτυχῶς ἡ νέα σώζεται ἀπό ἀναγκαστικό γάμο μέ τή μεσολάβηση τῆς Τουανέττας καί τοῦ θείου της Μπελάρδου θά πάρει τόν ἐκλεκτό τῆς καρδιάς της Κλεάνθη ἀπό τόν ὁποῖο ὁ Ἀργκάν ζητᾶ νά γίνει γιατρός!

Ἐνῶ δέν ἐκτιμᾶ τό γνήσιο ἐνδιαφέρον τοῦ ἀδελφοῦ του καί τῆς Τουανέττας, δέν διακρίνει τήν ὑποκρισία τῆς γυναίκας του Μπελίνας. Μέ ὑπόδειξη τῆς Τουανέττας ὁ Ἀργκάν προσποιεῖται τόν νεκρό καί ἀποκαλύπτονται τά πραγματικά αἰσθήματα τῆς Μπελίνας, ἡ γνώμη της γι' αὐτόν καί οἱ προθέσεις της γιά τήν παρουσία του. Ἡ ἐπανάληψη τοῦ τεχνάσματος ἐπιβεβαιώνει τήν γνησιότητα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀφοσίωσης τῆς κόρης του.

Τό κωμικό στοιχείο ανάβλυζει από τά κατώματα καί τά λόγια τοῦ Ἀργκάν, καί τό πνεῦμα τῆς Τουανέττας, τήν παρεξήγηση τῆς Ἀγγελικῆς ἀναφορικά μέ τόν γαμπρό πού τῆς προτείνει ὁ πατέρας της, τίς προσποιήσεις τοῦ Θωμά πρὸς τήν Ἀγγελική, τήν σατιρική τελετή πού ὀργανώνει ὁ Μπελάρδος, κατά τήν ὁποία ὁ Ἀργκάν ἀναγορεύεται γιατρός!

Μέ τήν μεταμφίεση τῆς ὑπηρετριάς σέ γιατρό ὁ συγγραφέας σατιρίζει τούς τσαρλατάνους τῆς ἐποχῆς του πού ἐδίωκε καί ἡ ἐπίσημη ἰατρική. Ἀλλά καί γενικά σατιρίζονται γιατροί τῆς ἐποχῆς του, κατά τήν ὁποία ἡ ἰατρική ἐθεωρεῖτο τέχνη, ὄχι ἐπιστήμη. Ὁ Μολιέρος ξεσκεπάζει τήν ὑποκρισία, τόν στόμφο, τήν σοβαροφάνεια καί τήν πονηρία πού προσπαθοῦν νά καλύψουν τήν ἄγνοια.

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΑΘΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Συνεχίζουμε τήν μελέτη ἀνθρώπινων παθῶν μέσα ἀπό θεατρικά ἔργα.

Στό σημερινό ΜΑΘΗΜΑ θά ἰδοῦμε μία ἔνταση τῆς ἀπουσίας, τοῦ ἀντίποδα τῆς ἀγάπης, τῆς κακίας στή μορφή **ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ ΣΚΛΗΡΟΤΗΤΑΣ**.

ΠΕΤΡΙΝΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ τῆς Ξανθούλας Παπουτσῆ.

Θέλοντας νά βελτιώσει τή ζωή του, ὁ Νίκος πωλεῖ τούς ἀγρούς του στό νησί καί μεταναστεύει στήν Ἀμερική. Ἀφήνει τήν χήρα μητέρα του στή φροντίδα γειτόνων. Ἀφοῦ τακτοποιηθεῖ στήν Ἀμερική μετά ἀπό γάμο μέ Ἀμερικανίδα, τῆς γράφει νά πωλήσει τό σπίτι τους καί νά πάει κοντά του. Ὅταν φτάνει ἡ Μαρία δέν ἔχει ἰδιαίτερα θερμή ὑποδοχή. Ξεριζωμένη ἀπό ἕνα ἀνθρώπινο περιβάλλον ἀσφυκτιᾷ μόνη στό διαμέρισμα. Τό χειρότερο, εἶναι ἀνεπιθύμητη στή νύφη της Σούζαν, πού πείθει τόν ἄντρα της νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τήν γριά. Βγαίνουν μέ τό αὐτοκίνητο στήν ὕπαιθρο ἕνα ἀπομεσήμερο καί τήν ἀφήνουν σ' ἕνα χωράφι γιά νά μαζέψει χόρτα. Δέν ἐπανέρχονται νά τήν πάρουν, ὅπως τῆς ὑποσχέθηκαν. Νυχτώνει. Μάταια τούς περιμένει ἡ Μαρία στήν ἄκρη τοῦ δρόμου. Μία οἰκογένεια Ἑλληνοαμερικανῶν τήν παίρνει. Ὁ γιος της στό τηλέφωνο δηλώνει ὅτι ἡ μητέρα του ἔχει πεθάνει πρό πολλοῦ. Ἡ οἰκογένεια τῶν Ἑλληνοαμερικανῶν τήν κρατᾷ. Βρίσκει ἀγάπη καί στοργή κοντά τους. Οἱ δύο κόρες τους χαίρονται πού ἀπέκτησαν

γιαγιά. Ἡ Μαρία κερδίζει σέ λαχεῖο πού εἶχε πάρει 8 ἑκατομμύρια δολάρια. Ὁ γιός της τό πληροφορεῖται καί τήν διεκδικεῖ, τώρα εἶναι ἐπιθυμητή. Ἡ καρδιά τῆς μάνας του παραχωρεῖ σημαντικό ποσό, ἀλλά ἀρνεῖται νά ζήσει κοντά του.

Ἀνταλλάσσουμε τό νέκταρ τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν μέ τήν κοκακόλα της ὑλοφροσύνης. Ἀποβάλλουμε τήν πριγκηπική στολή τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ γιά νά φορέσουμε μπλουτζήν τοῦ ἀμερικανικοῦ τρόπου ζωῆς. Ἀνταλλάσσουμε ἀτίμητα καί αἰώνια μέ εὐτελῆ καί πρόσκαιρα!

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ τοῦ Σαίξπηρ.

Στό ΜΑΘΗΜΑ 10 (16/1/2022) ἐξετάσαμε τό πάθος ΜΙΣΟΣ. Ὁ Ἑβραῖος τοκογλύφος Σάυλοκ θέλει νά ἐξοντώσει τόν ἀνταγωνιστή ἔμπορο Ἀντόνιο, γι' αὐτό στό δάνειο πού συνάπτει βάζει τήν ἀκόλουθη ρήτρα: Ἐάν τό ὁμολόγο δέν πληρωθεῖ κατά τή λήξη του, ὁ Σάυλοκ θά κόψει μία λίτρα κρέας ἀπό τό σῶμα τοῦ Ἀντόνιο. Μέ τό συμβόλαιο αὐτό ὁ Ἀντόνιο ἐξασφαλίζει τρεῖς χιλιάδες δουκάτα πού χρειάζεται ὁ φίλος του Μπασάνιο. Στό δικαστήριο ὅπου ὁ Σάυλοκ σύρει τόν Ἀντόνιο, ἀρνεῖται τήν ἐξόφληση τοῦ ὁμολόγου του. Δέν δέχεται οὔτε πολλαπλάσιο ποσό τοῦ δανείου. Ἀπαιτεῖ τήν ἐφαρμογή τῆς ποινικῆς ρήτρας. Ἐτοιμάζεται νά κόψει μία λίτρα κρέας ἀπό τήν περιοχή τῆς καρδιάς τοῦ Ἀντόνιο.

Η ΤΡΙΚΥΜΙΑ τοῦ Σαίξπηρ.

Ἀφήνοντας τήν διαχείριση τῆς ἐξουσίας στόν ἀδελφό τοῦ Ἀντόνιο, ὁ Δούκας τοῦ Μιλάνου Πρόσπερος ἔχει ἀφοσιωθεῖ στίς μελέτες. Μέ τήν βοήθεια τοῦ βασιλέα τῆς Νάπολης ὁ Ἀντόνιο πῆρε τό θρόνο τοῦ Μιλάνου καί ἔδιωξε τόν Πρόσπερο καί τήν μικρή κόρη τοῦ Μιράντα. Τούς ἔβαλαν σέ μία βάρκα καί τούς ἄφησαν στή διάθεση τῶν στοιχείων τῆς φύσεως.

ΤΙΤΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ τοῦ Σαίξπηρ.

Εἶδαμε συνοπτικά τό ἔργο αὐτό στή μελέτη τοῦ πάθους ΕΚΔΙΚΗΤΙΚΟΤΗΤΑ (Μάθημα 13, 13 Φεβρουαρίου 2022).

Ἐπαναλαμβάνω συνοπτικά τήν ὑπόθεση τοῦ ἔργου γιά νά ἰδεῖτε παραδείγματα ἀπάνθρωπης σκληρότητας.

Ὁ μεγαλύτερος γιός τῆς Ταμόρα, βασίλισσας τῶν Γόθων θυσιάστηκε στούς θεούς ἀπό τόν Ρωμαῖο κατακτητή στρατηγό Τίτο Ἀνδρόνικο. Ἡ Ταμόρα ὀρκίζεται

νά εκδικηθεί. Έτσι οι άλλοι δύο γιοί της ξεμοναχιάζουν και βιάζουν την κόρη του Τίτου Λαβίνια. Της κόβουν την γλώσσα και τά χέρια. Κινώντας μία βέργα που κρατά στο στόμα ή Λαβίνια σημειώνει στο έδαφος τά ονόματα των δύο βιαστών της. Ο Τίτος Ανδρόνικος, ο πατέρας της συλλαμβάνει και σκοτώνει τους δύο κακοποιούς. Καλεί σε συμπόσιο την Ταμόρα και της προσφέρει πίττα από τίς σάρκες των γιων της. Κατόπιν σκοτώνει την Ταμόρα και την κόρη του Λαβίνια. Ο ίδιος έχει αποκόψει τό ένα του χέρι. Ο Τίτος Ανδρόνικος έχει άδοξο τέλος. Τόν μαχαιρώνει ο διεφθαρμένος Ρωμαίος αυτοκράτορας Σατουρνίνος. Μία άλλη έγκληματική μορφή του έργου αυτού ο Μαυριτανός έραστής της Ταμόρα Άαρων καταδικάζεται νά ταφεί ζωντανός.

Τραγωδία **ΕΚΑΒΗ** του Εϋριπίδη.

Ένθουμείσθε πώς εκδικήθηκε τόν Πολυμήστορα, βασιλέα της Θρακικής χερσονήσου ή Έκάβη γιατί έσκότωσε τόν μικρό γιό της Πολύδωρο που τόν είχαν εμπιστευθεί κατά τή διάρκεια του Τρωικού Πολέμου, χιά νά καρπωθεί τόν θησαυρό του παιδιού. Μέ έντολή της οι συμπατριώτισσές της Τρωάδες έτύφλωσαν τόν Πολυμήστορα και έσκότωσαν τά παιδιά του.

Τραγωδία του Σαίξπηρ **ΜΑΚΒΕΘ**

Ο στρατηγός Μάκβεθ ανεβαίνει στο θρόνο της Σκωτίας δολοφονώντας τόν βασιλέα Ντάνκαν που φιλοξενεί στον πύργο του. Η βασιλεία του Μάκβεθ εξέλισσεται σε τυραννία. Οι ενέργειές του έχουν δημιουργήσει κράτος φόβου και ανασφάλειας. Ο ευγένης Μακντάφ αποστασιοποιείται από την βασιλική αυλή καταφεύγει στην αυλή της Άγγλίας όπου ζει ο γιός του δολοφονημένου βασιλιά Ντάνκαν Μάλκομ. Οι Μάγισσες προειδοποιούν τόν Μάκβεθ νά φυλάγεται από τόν Μακντάφ. Όργανα του Μάκβεθ αϊφνιδιάζουν τόν πύργο του Μακντάφ και έν ψυχρώ σκοτώνουν την γυναίκα του και τά δύο μικρά παιδιά του.

ΜΗΔΕΙΑ τραγωδία του Εϋριπίδη.

Γιά νά εκδικηθεί τόν Ίάσονα που την εγκατέλειψε για νά νυμφευθεί την κόρη του βασιλέα της Κορίνθου Κρέοντα Γλαύκη ξεχνώντας ό,τι είχε κάνει γι' αυτόν, ή Μήδεια σφάζει τά δύο παιδιά τους.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΛΗΡ του Σαίξπηρ.

Στό περιβάλλον των θυγατέρων του ο βασιλιάς Λήρ δέν έχει την επιθυμητή μεταχείριση. Η Γονερίλη και η Ρεγάνη όχι μόνον αποβάλλουν τό προσωπείο τής αγάπης και του σεβασμού προς τόν πατέρα τους, αλλά έκδηλώνουν άγνωμοσύνη, άσέβεια και σκληρότητα. Η όργη πού γεννά ή συμπεριφορά τους σαλεύει τά λογικά του. Η Ρεγάνη τόν αφήνει νά φύγει από τόν πύργο της νύχτα παγερή, στην άγριότητα καταιγίδας. Ο Λήρ τρελαίνεται.

Στό έργο αυτό έχουμε άλλη μία περίπτωση άπάνθρωπη σκληρότητας.

Τόν κόμη του Γκλώστερ, πού σπλαχνίζεται τόν γέρο-βασιλιά Λήρ για τό κατάντημά του και τά δεινά πού ύφίσταται, τόν ύποπτέονται για συνωμοσία μέ τούς Γάλλους και τόν τυφλώνουν.

Τραγωδία του Εϋριπίδη ΤΡΩΑΔΕΣ.

Η Τροία καταλήφθηκε από τούς Έλληνες. Ο βασιλέας Πρίαμος σφαγιάστηκε σέ βωμό. Οί άρρενες κάτοικοι επίσης έσφαγιάστηκαν. Οί γυναίκες αιχμαλωτίστηκαν και θά εΐναι σκλάβες των νικητών. Η βασίλισσα Έκάβη δόθηκε σκλάβα στον Όδυσσέα, ή κόρη της Κασσάνδρα στον Άγαμέμνονα ως παλλακίδα του. Η νύφη της Άνδρομάχη στον Νεοπτόλεμο και ή Πολυξένη, κόρη τής Έκάβης σφαγιάστηκε στον τάφο του Άχιλλέα. Μόνη έλπίδα για αναβίωση τής Τροίας ο γιός του Έκτορα Άστυάνακτας. Όμως και αυτή χάνεται. Οί Έλληνες άρπάζουν τό παιδί από τήν άγκαλιά τής μάνας του Άνδρομάχης και τό γκρεμίζουν από τά τείχη τής Τροίας. Τό φέρνουν πάνω στην άσπίδα του πατέρα του στην Έκάβη για νά τό νεκροστολήσει.

Η τραγωδία διδάχτηκε στην Άθήνα τό 415 π.Χ. κατά τή διάρκεια του άδελφοκτόνου Πελοποννησιακού Πολέμου. Έπισημαίνεται στους Άθηναίους τό κακό πού είχαν άπρόκλητα διαπράξει στην ουδέτερη Μήλο. Γενικότερα, ή άστάθεια των ανθρώπινων, τά δεινά του πολέμου πού έξαγριώνει και έξαχρειώνει τόν άνθρωπο.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ του Βιτσέντζου Κορνάρου.

Ο βασιλέας τής Άθήνας Ηράκλης και ή γυναίκα του Άρτεμης έχουν μία πανέμορφη κόρη, τήν Άρετοϋσα. Ένας σύμβουλος του, ο Πεζόστρατος, έχει έναν ένάρετο γιό, τόν Έρωτόκριτο, πού συχνάζει στό παλάτι του και ο Ρήγας "σάν τέκνο τόν έκράτη". Ο Έρωτόκριτος έξομολογείται στον φίλο του Πολύδωρο ότι έχει

έρωτευτεί τήν Άρετοῦσα. Ἐπειδή βασανίζεται ἀπό τό αἶσθημα του, ἀραιώνει τίς ἐπισκέψεις του στό παλάτι. Τά βράδια, παρέα μέ τόν Πολύδωρο, τραγουδᾷ μέ τή συνοδεία λαγούτου ἔξω ἀπό τό παλάτι. Ἡ Άρετοῦσα ἐξομολογεῖται στήν παραμάνα της ὅτι ἐρωτεύτηκε τόν νυχτερινό τραγουδιστή καί ἐπιθυμεῖ σφοδρά νά τόν γνωρίσει. Πολύδωρος καί παραμάνα μάταια προσπαθοῦν νά λογικεύσουν τούς ἐρωτευμένους. Γιά νά νικήσει τό πάθος του ὁ Ἐρωτόκριτος ξενιτεύεται. Κοντά του ὁ Πολύδωρος.

Λόγω ἀσθενείας τοῦ πατέρα του ὁ Ἐρωτόκριτος ἐπιστρέφει στό σπίτι του. Ἡ Άρετοῦσα ἔχει πεισθεῖ ὅτι τῆς νύχτας ὁ τραγουδιστής εἶναι ὁ Ἐρωτόκριτος, πού τώρα συχνάζει πάλι στό παλάτι. Τά μάτια τῶν νέων τροφοδοτοῦν τό ἀμοιβαῖο ἐρωτικό αἶσθημα.

Στήν γκιόστρα, πού ὀργανώνει ὁ Ρήγας, παίρνουν μέρος φημισμένα ἀρχοντοπούλα ἀπό διάφορα μέρη. Κατά τίς σκληρές, ἀνά δύο ἔφιππους, συμπλοκές, ὁ Ἐρωτόκριτος ἀναδεικνύεται νικητής. Στεφανώνεται ἀπό τήν Άρετοῦσα μέ "στεφάνι ὀλόχρσο καί μαργαριταρένιο ἀπό τά χέρια της καμωμένο".

Ὁ Ρήγας ἀπορρίπτει μέ ὀργή τήν πρόταση γάμου τοῦ Ἐρωτόκριτου. Τόν ἐξορίζει ἀπό τή χώρα ἐπί ποινῇ θανάτου. Οἱ δύο νέοι δίνουν ὄρκο ἰσόβιας πίστεως καί μέ σπαραγμό καρδιάς ἀποχωρίζονται.

Φθάνουν προξενητές ἀπό τό Βυζάντιο, ἀλλά ἡ Άρετοῦσα ἀρνεῖται. Ὁ Ρήγας ἐκδηλώνει πρωτοφανή ἀγριότητα. Τῆς κόβει τά μαλλιά καί τήν φυλακίζει σέ ὑπόγειο μαζί μέ τήν παραμάνα. Πάνω ἀπό τρία χρόνια ἡ Άρετοῦσα θά ζήσει μέσα στή βρώμα καί στό σκοτάδι, μέ ψωμί καί νερό, ντυμένη μέ κουρέλια, πιστή ὁμῶς στήν ἀγάπη της.

Ὁ βασιλιάς τῆς Βλαχίας ἐκστρατεύει ἐναντίον τῆς Ἀθήνας. Ὁ Ἐρωτόκριτος φθάνει καί μάχεται ὑπέρ τοῦ Ἡράκλη. Ὑστερα ἀπό φονικές μάχες καί καταστροφές στή χώρα ἡ κατάσταση ὀδηγεῖται σέ ἀδιέξοδο.

Ἀποφασίζεται, τελικά, νά γίνει μονομαχία μεταξύ δύο ἐκλεκτῶν πολεμιστῶν ἀπό τίς δύο πλευρές. Ὁ Ἐρωτόκριτος ζητᾷ ἀπό τόν Ρήγα νά ἀναμετρηθεῖ μέ τόν Ἄριστο, ἐκλεκτό τῶν Βλάχων. Ἀκολουθεῖ σκληρή μονομαχία. Ὁ Ἐρωτόκριτος νικᾷ σοβαρά πληγμένος. Γεμᾶτος εὐγνωμοσύνη γιά τήν σωτηρία τῆς ζωῆς του καί τοῦ βασιλείου του ὁ Ρήγας τόν περιποιεῖται στό παλάτι. Τοῦ ἔχει ὑποσχεθεῖ νά εἶναι ὁ κληρονόμος του. Ὁ Ἐρωτόκριτος τοῦ ζητᾷ τήν Άρετοῦσα. Πρῖν τόν ἀναγνωρίσει, ἐκείνη ἀρνεῖται. Τελικά, "τούτ' ἡ ἀγάπη ἡ μπιστική μέ τή χαρά ἐτελειώθη καί πληρωμή στά βάσανα μεγάλη τῶς ἐδόθη".

Ἀπάνθρωπη σκληρότητα τοῦ Ἡρακλῆ πρὸς τήν κόρη του Άρετοῦσα!

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

27 Φεβρουαρίου 2022